

**FESTIVAL
LLUMS
D'ANTIGA**

16 D'ABRIL
ESGLÉSIA DE SANT FELIP NERI

**ENSEMBLE
O VOS OMNES**
ELS SIS MOTETS DE BACH

PROGRAMA DE MÀ

JOHANN SEBASTIAN BACH

(Eisenach, Alemanya 1685 – Leipzig, Alemanya 1750)

ELS 6 MOTETS, BWV 225-230

DER GEIST HILFT UNSER SCHWACHHEIT AUF, BWV 226

- I. Der Geist hilft unser Schwachheit auf
- II. Der aber die Herzen forschet
- III. Du heilige Brunst, süßer Trost

KOMM, JESU, KOMM, BWV 229

- I. Komm, Jesu, komm –
- II. Aria: Drum schließ ich mich in deine Hände und sage, Welt, zu guter Nacht!

LOBET DEN HERRN, ALLE HEIDEN, BWV 230

PAUSA 10'

JESU, MEINE FREUDE, BWV 227

- I. Jesu, meine Freude
- II. Es ist nun nichts Verdammliches
- III. Unter deinem Schirmen
- IV. Denn das Gesetz
- V. Trotz dem alten Drachen
- VI. Ihr aber seid nicht fleischlich
- VII. Weg mit allen Schätzen
- VIII. So aber Christus in euch ist
- IX. Gute Nacht, o Wesen
- X. So nun der Geist
- XI. Weicht, ihr Trauergeister

FÜRCHTE DICH NICHT, ICH BIN BEI DIR, BWV 228

- I. Fürchte dich nicht, ich bin bei dir
- II. Fürchte dich nicht, denn ich habe dich erlöst – Herr, mein Hirt, Brunn aller Freuden! – Fürchte dich nicht, du bist mein

SINGET DEM HERRN EIN NEUES LIED, BWV 225

- I. Singet dem Herrn ein neues Lied
- II. Wie sich ein Vater erbarmet
- III. Lobet den Herrn in seinen Taten

La durada aproximada del concert és de 90'

ENSEMBLE O VOS OMNES

XAVIER PASTRANA, DIRECCIÓ

SOPRANOS Evelyn Johnson / Brenda Sara / Maria Pujades / Clara Brunet · ALTOS Mariona Llobera / Eulàlia Fantova / Marc Guerris / Mercè Bruguera · TENORS Ferran Mitjans / Carles Prat / Martí Doñate / Matthew Thomson BAIXOS Jesús Maria García Aréjula / Néstor Pindado / Oriol Mallart / Guglielmo Buonsanti

ORGUE Marc Díaz · VIOLONCEL Amat Santacana · CONTRABAIX Oriol Martí

COMENTARI

per Oriol Pérez Treviño

PER FI HE TROBAT UNA MÚSICA QUE M'INTERESSA DE VERITAT

D'entre la música fúnebre composta per Johann Sebastian Bach (1685-1750), amb la funció de ser interpretada en el transcurs dels enterraments a la ciutat de Leipzig, els seus *Motets* ocupen un paper més que referencial. No deixa de ser curiós que, malgrat tractar-se d'un gènere adscrit a l'*stile antico* i, per tant, allunyat de la modernitat que sempre va agradar tant al *kantor*, fos tractat d'una manera tan exquisida i profunda per part de qui el musicòleg Christoph Wolff va batejar com a «músic savi». Gràcies a la redescoberta, el 1999, a Kíev del manuscrit de l'Altbachisches Archiv sabem de la mà dels especialistes en calligrafia i paleografia bachianes que, en realitat, el motet *Lieber Herr Gott* de Johann Christoph Bach (1642-1703) ens ha arribat en forma d'un arranjament orquestració fet pel mateix Johann Sebastian pocs mesos abans de morir. Al doble cor amb baix continu original, hi va afegir les parts per a instruments de corda i vent. No és una qüestió menor. Segons el citat erudit Christoph Wolff, a mesura que la vista de Bach anava empitjorant al final de la seva vida, el compositor va decidir arranjat aquest motet de Johann Christoph perquè pogués ser interpretat en el seu funeral. Els motius caldria buscar-los en el fet que, molt possiblement, aquest motet del cosí germà del seu pare Johann Ambrosius (1645-1695) va ser cantat per Bach quan era escolà de la cantoria de la Georgenkirche d'Eisenach en el transcurs de l'enterrament dels seus pares.

No és aquest el lloc on recordar que la biografia de Bach va estar durament marcada per la realitat de la mort: orfe de pare i mare abans dels deu anys d'edat, va viure la mort de més de la meitat dels seus fills i la de la seva primera esposa Maria Bàrbara (ca. 1684-1720). Però no només aquesta realitat va marcar la seva obra, sinó també la necessitat de mostrar el seu vincle amb

una tradició musical que el va portar a compondre diferents *Evangelienmotetten* a partir de les còpies que Bach tenia del *Florilegium Portense* en dos volums (Leipzig, 1618 i 1621), en què trobem una selecció de motets a 4, 5, 8 i 10 veus. El curiós del cas és que Bach, que era un gran receptor de la música *alla moda* com la del seu moment, que coneixia profundament les òperes del seu amic J. A. Hasse (1699-1783) i l'estil galant, i que va arribar a fer una versió paròdia de l'*Stabat Mater* de G. B. Pergolesi (1710-1736), s'interessés i compongués grans mostres de motet evangèlic, del qual membres de la seva família, com ara l'esmentat Johann Christoph, Heinrich (1615-1692) i Johann Michael (1648-1694), ja n'havien llegat mostres excel·lents.

El fet que aquestes obres s'usessin com a música per als funerals és el que explica la seva pervivència i que no es deixessin d'interpretar mai, tot constituint-se en part del nucli d'aquella música bachiana que mai va deixar de sonar després de la seva mort. És aquest el motiu que explica la raó per la qual els *Motets* BWV 225-230 van ser una de les primeres obres a ser editades per la Breitkopf & Härtel, entre els anys 1802 i 1803, avançant-se en més de quaranta anys a la primera edició de la Missa en si menor realitzada per Nägeli i Simrock el 1845.

Més enllà de la disposició constructiva dels motets, en què trobem escriptures a 4, 5 i 8 veus, de la saviesa contrapuntística i de la seva bellesa, la seva importància radica en el fet que Bach intenta portar a la pràctica la seva convicció que la música constitueix, per ella mateixa, una realitat religiosa i que quan més perfecta és la seva composició i interpretació, més immanent és la presència de Déu en la música.

No és estrany, doncs, que W. A. Mozart (1756-1791), l'any 1789, trenta-nou anys més tard de la mort de Johann Sebastian Bach, després d'escoltar a l'església de Sant Tomàs el motet *Singet dem Herrn, ein neues Lied*, BWV 255 exclamés: «per fi he trobat una música que m'interessa de veritat!»

LLETRES

 [Descarrega les lletres del concert](#)

PRINCIPALS MITJANS PATROCINADORS

LA VANGUARDIA

3cat